

"Benim, beşerin hilkatı hakkında bir hikmetim vardır; o hikmetin hâtırası için, fesatlarını nazara almam." cümlesini izah edip, bu hikmetlerden bahsedebilir misiniz?

"Yani, 'Eşya ve ahkâm, sizin malûmatınıza münhasır değildir. Adem-i ilminiz, onların vücuda gelmeyeceklerine sebep olamaz. Benim, beşerin hilkatı hakkında bir hikmetim vardır; o hikmetin hatırası için, fesadlarını nazara almam.' ferman etmiştir."(1)

Buradaki hikmet; insanlar içinden çıkan peygamberler, evliyalar, âlimler ve salih insanlardır ki, bu insanlar her ne kadar kâfir ve fasıklara göre kemiyeten (sayı olarak) az olmuş olsalar da keyfiyet (kalifiye) açısından Allah'ın rıza ve teveccühünü kazanmışlar ve tür olarak insanlığın yaratılmasına sebep ve gerekçe olmuşlardır.

Yani tabiri yerinde ise, insanlığın hayırlı tarafı keyfiyeten şerli tarafına galip gelmiş ve Allah'ın yaratmasına bir manevi hikmet olmuştur. Bu yüzden Allah o hikmetin hatırası için, yani hayırhah insanların hatırı için şerli insanların fesatlarını nazara almamıştır.

(1) bk. [İşaratü'l-İ'caz, Bakara Sûresi 30. Âyetin Tefsiri.](#)